

پدیدارشناسی عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی مدارس (با ارائه راهکار)

Phenomenology of effective factors in learning disabilities and reduction of motivation for active participation of transgender students in learning physical education lessons in schools (by providing a solution)

Mohammad Zare Abandansari

Phd student Department of Sports Management, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

Mehrdad Moharramzadeh*

Professor Department of Sports Management, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

mmoharramzadeh@yahoo.com

Fatemeh Rezapour

Phd student Department of Sports Management, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

محمد زارع آبندانسری

دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

مهرداد حرم زاده (نویسنده مستول)

استاد گروه مدیریت ورزشی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

فاطمه رضاپور

دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

Abstract

Transgender students are not able to actively participate in sports activities compared to other students due to some problems such as lack of proper learning and lack of motivation to participate during physical education. The purpose of this study was to identify problems and provide practical solutions to improve learning and increase the motivation of transgender students to provide the conditions for active participation of transgender students in school sports. The present study was applied in terms of purpose and with a phenomenological approach in the Colaizzi method. The statistical population of the study consisted of transgender students, physical education teachers, school principals, faculty members of universities in the Department of Psychology and Sports Management in Mazandaran province in 2021; 19 of these people were purposefully selected as a statistical sample. The measurement tool was semi-structured interviews with open-ended questions and interviews as long as it was possible to extract completely non-repetitive concepts; That is, interview number 19 continued. In order to finalize the research, the criteria of validity and reliability were used. Findings of the effective factors in learning disabilities and reducing the motivation of transgender students to participate in sports include 48 sub-themes in the form of 9 main themes; They constitute psychological, social, supportive, physical, environmental, personal, acceptance, cover status, and abnormalities. In the section on providing practical solutions, 32 sub-themes in the form of 5 main themes; Psychological, supportive, cultural, preventive, and environmental were identified. Some of the suggested solutions include: motivating transgender students to participate in sports activities using incentive tools, teaching stress coping techniques, helping to identify their sexual identity using tools such as; Counseling or practice of gender reassignment, creating a suitable environment for growth and learning similar to other students, creating a general education program for all

چکیده

دانشآموزان تراجنسيتی به دليل برخی مشكلات نظير: نبود یادگیری مناسب و فقدان انگیزه مشارکت در حین درس تربیت‌بدنی، به نسبت دیگر دانشآموزان امكان حضور فعال در فعالیت‌های ورزشی را ندارند. هدف پژوهش حاضر شناسایي مشكلات و ارائه راهکارهای کاربردی در زمينه بهبود یادگیری و افزایش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی بود تا شرياط مشارکت فعال دانشآموزان تراجنسيتی در ورزش مدارس فراهم شود. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و با رویکرد پدیدارشناسی در شیوه کلایزی بود. جامعه آماری پژوهش را دانشآموزان تراجنسيتی، معلمان تربیت‌بدنی، مدیران مدارس، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در گروه روانشناسی و مدیریت ورزشی در استان مازندران و در سال ۱۴۰۰ تشکیل دادند؛ که ۱۹ نفر از اين افراد به عنوان نمونه آماری به صورت هدفمند انتخاب شدند. ابزار سنجش مصاحبه نيمه‌ساختاريافته با پرسش‌های باز بود و مصاحبه‌ها تا زمانی که امكان استخراج مفاهيم كاملاً غيرتکراری وجود داشت؛ يعني مصاحبه شماره ۱۹ ادامه یافت. در راستاي معتبرسازی نهايی پژوهش از ملاک‌های اعتبار و قابلیت اعتماد استفاده شد. يافته‌های عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه مشارکت ورزشی دانشآموزان تراجنسيت را ۴۸ مضمون فرعی در قالب ۹ مضمون اصلی؛ روانی، اجتماعی، حمايتي، جسماني، محطي، فردي، مقبوليت، وضعیت پوششی و ناهنجاري‌ها تشکیل می‌دهند. در بخش ارائه راهکارهای کاربردی نيز ۳۲ مضمون فرعی در قالب ۵ مضمون اصلی؛ روانی، حمايتي، فرنهگ‌سازی، پيشگيرانه و محطي شناسايي شدند. برخی از راهکارهای پيشنهادی شامل: ايجاد انگیزه در دانشآموزان تراجنسيت به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی با استفاده از ابزارهای تشویقی، آموزش روش‌های مواجهه با استرس، کمک به شناخت هویت جنسی آنان با استفاده از ابزارهای نظير؛ مشاوره و يا عمل تعغير جنسیت، ايجاد فضای رشد و یادگیری مناسب - همسان با ديگر دانشآموزان، ايجاد برنامه آموزش عمومی به تمامی دانشآموزان در زمينه آشنایي و نحوه ارتباط با افراد تراجنسيت، شناسایي

students in the field of acquaintance and how to communicate with transgender people, identifying transgender people from 5-6 years old by examining Specialized by families and psychologists and the creation of a safe and healthy environment to motivate transgender students to participate in sports activities.

Keywords: Motivation, Participation, Transgender Students, School Sports, Learning Disabilities

تراجنسیتی‌ها از ۵-۶ سالگی با بررسی‌های تخصصی توسط خانواده و روانشناسان و ایجاد محیطی ایمن و بهداشتی به منظور انگیزه مشارکت دانشآموزان تراجنسیت در فعالیت‌های ورزشی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: انگیزه، مشارکت، دانشآموزان تراجنسیت، ورزش مدارس، ناتوانی‌های یادگیری

ویرایش نهایی: اسفند ۱۴۰۰

پذیرش: آذر ۱۴۰۰

دریافت: شهریور ۱۴۰۰

نوع مقاله: پژوهشی

مقدمه

زمانی که یک کودک متولد می‌شود، جنسیتش یک دختر یا پسر است. جنسیت انسان براساس بیولوژی تعیین می‌شود، اما جنسیت درونی یک انسان یعنی حس مرد بودن یا زن بودن و یا هر دو، همیشه با جنسیت بیرونی هماهنگ نیست. افرادی که دچار مشکل تراجنسیتی هستند، جنسیت خود را به عنوان جنسیت حقیقی خود نمی‌پذیرند. در افراد تراجنسیت، هویت جنسی که یک حالت روانشناسختی است و نمایانگر احساس فرد از مذکور یا مونث بودن خود می‌باشد با اختلال مواجه شده است. افرادی که در زمرة تراجنسیتی طبقه‌بندی می‌شوند دچار اختلال میان دو نوع هویت زیستی (جنس) و هویت اجتماعی (جنسیت) هستند. هر چند که در این افراد وضعیت ظاهری، جسمانی، سیستم‌های درونی و جنسی بدن و از نظر هورمونی و کروموزومی همسان با دیگر افراد جامعه هستند، اما فرد تراجنسیتی از لحاظ ذهنی و روانی صحت و سلامت نوع جنسیت خود را انکار می‌کند و بر وجود اشتباه در نوع جنسیت خود باور و از آن رضایت ندارد. این موضوع منجر به آزار شدید روانی افراد تراجنسیت می‌شود و سرانجام تصمیم نهایی خود را به تغییر در جنسیت خود پیش خواهند برد (علیخواه و همکاران، ۱۳۹۴). اختلال هویت جنسی^۱ در افراد و دانشآموزان تراجنسیتی نیز مشکلات عدیدهای را برای افراد به همراه دارد. این اختلال دانشآموزان را دچار سردرگمی کرده و آنان را از قبول کردن و دادن مسئولیت‌ها، حقوق و مزایای اجتماعی محروم می‌سازد. در همین راستا مسیر زندگی فرد تراجنسیتی دچار تحول شده و بروز مشکلاتی را در تمام ابعاد زندگی فرد نظیر؛ روانی، جسمانی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و خانوادگی شامل می‌شود. همچنین این موضوع سبب افزایش احساس وابستگی، کاهش اعتماد به نفس، کاهش انگیزه، کاهش سرمایه اجتماعی و افزایش آسیب پذیری در افراد مبتلا به اختلال هویت جنسی را شامل می‌شود. اساساً افراد تراجنسیتی دارای معضلات مهم‌تری در موقعیت‌های مختلف اجتماعی می‌باشند که شاخص ترین آنها می‌تواند تعامل اجتماعی با دیگر افراد جامعه باشد (موحد و حسین‌زاده، ۱۳۹۱). این مسئله در ورزش نیز وارد شده است و دانشآموزان تراجنسیتی مشکلات مختلفی برای فعالیت بدنی در ساعت درس تربیت بدنی دارند. این گروه از دانشآموزان به دلیل مشکلات جسمی، روانی، اجتماعی و حمایتی انگیزه مشارکت کمتری برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی در ساعت درس تربیت بدنی مدارس دارند که این موضوع باعث بی توجهی به سلامت جسمی و روانی آن‌ها شده است (افزویز، ۱۳۹۹).

فعالیت‌های ورزشی زمینه‌های منحصر به فردی را برای رشد افراد در ابعاد مختلف جسمانی و روانی ایجاد می‌کنند. اساساً ورزش به عنوان محیطی طبقه‌بندی شده است که در آن کودکان و نوجوانان با توجه به گروه سنی خود، انگیزه، زمان، انرژی و تمرکز بیشتری را به نسبت دیگر محیط‌ها به آن اختصاص می‌دهند (رودریگوئز و همکاران، ۲۰۱۹). در ورزش فرصت‌های مختلفی برای کودکان و نوجوانان وجود دارد تا مهارت‌های شخصی و بین فردی خودشان را توسعه دهند و به فعالیت جسمی و تحرکات لازم بپردازند (بدارد^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). تربیت بدنی در مدارس نیز به عنوان منبعی مهم از تغییرات مثبت در طی دوره‌های مختلف زندگی از جمله کودکی، نوجوانی و

¹Transgender.

²Rodriguez-Ayllon, M

³Bedard, C

بلغ، می‌تواند سبب بهبود وضعیت کلی افراد و ایجاد یک روند یادگیری و رشدی مادام‌العمر گردد (اوپستوئل^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). دانش-آموزان مشارکت‌کننده در ورزش از نظر سلامتی و بهبود کیفیت زندگی به سطح مطلوبی می‌رسند و از لحاظ روحی و روانی شرایط مناسب‌تری را در مقایسه با دیگر همسالان خود پیدا می‌کنند (سیرمپاس^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). فعالیت بدنی کودکان و نوجوانان در دهه گذشته به یک موضوع کلیدی در تحقیقات مربوط به تربیت بدنی، ورزش و سلامت تبدیل شده است. در همین راستا تربیت بدنی در مدارس نیز به عنوان یک موضوع بسیار مهم مد نظر مسئولان و برنامه‌ریزان آموزشی قرار گرفته است (دی‌الیا، ۲۰۲۰).

اساساً فعالیت‌های ورزشی و به طور کلی تربیت‌بدنی در مدارس نقش موثری در فعالیت جسمانی و جلوگیری از بروز کم‌تحرکی و غیرفعال بودن کودکان و نوجوانان دارد و یکی از مهم‌ترین چارچوب‌های درس تربیت بدنی در مدارس؛ ارتقای انگیزه و یا پیدی‌آمدن شور و شوق در کودکان و نوجوانان به منظور انجام فعالیت‌های بدنی مختلف در خارج از محیط مدرسه است (لقمانی و همکاران، ۱۳۹۷). در همین راستا تربیت بدنی بخش جدایی‌ناپذیر برنامه‌های سازمان آموزش و پژوهش در داخل کشور می‌باشد و به همین منظور شرایط لازم برای آموزش همگانی در تمام دانش‌آموزان مورد بحث و گفت‌وگو قرار دارد؛ و مقصود از آن توسعه و پژوهش استعدادهای بالقوه با تقویت ابعاد جسمانی و روانی دانش‌آموزان در مدارس است؛ به گونه‌ای که از یک زندگی سالم و موفق در فضاهای طبیعی و اجتماعی برخوردار باشند (قهرمان و همکاران، ۱۳۹۸). برخورداری از جنبه‌های مثبت حضور در فعالیت‌های ورزشی صرفاً با مشارکت فعل در آن امکان‌پذیر است و متسافنه گروهی از افراد جامعه نظری؛ تراجنسبیتی‌ها به دلیل مشکلات جسمانی و روانی خاصی که دارند قادر به حضور در فعالیت‌های ورزشی نیستند (بیک^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). همه‌ی این عوامل موجب ناتوانی یادگیری و کاهش انگیزه دانش‌آموزان تراجنسبیتی و کاهش مشارکت فعل این دانش‌آموزان در ساعت درس تربیت بدنی می‌شود. همچنین با توجه به تعریف انجمن روان‌شناسی آمریکا، اختلال یادگیری عبارت است از: اختلال در یک یا بیش از یک فرایند روانشناختی پایه که در فرایند درک یا کاربرد زبان شفاهی یا نوشتاری نقش دارد و موجب بروز نقص در توانایی افراد در گوش دادن، فکر کردن، صحبت کردن، خواندن و نوشتن و هجی کردن یا محاسبات است؛ و شرایطی همچون معلولیت‌های ادرارکی، آسیب مغزی، اختلال جزیی در کارکرد مغز، نارساخوانی و زبان پریشی و اختلالات حرکتی را شامل می‌شود (انصاری و همکاران، ۱۴۰۰)، که این موضوع موجب کاهش انگیزه یادگیری در دانش‌آموزان تراجنسبیتی می‌شود. تشخیص و انتخاب این گروه از دانش‌آموزان بر اساس شناخت معلمان تربیت بدنی بود که اختلالات یادگیری و کاهش انگیزه دانش‌آموزان تراجنسبیتی در ساعت درس تربیت بدنی را مشاهده کردند. این دانش‌آموزان در یادگیری مهارت‌های ورزشی و اجرای آن با اختلال رو به رو بودند. همچنین از انگیزه کافی به منظور مشارکت در فعالیت‌های ورزشی برخوردار نبودند.

در ادامه به پژوهش‌هایی کاربردی در ارتباط با افراد تراجنسبیت و افزایش توان یادگیری و انگیزه مشارکت آنان در فرآگیری درس تربیت‌بدنی توسط دانش‌آموزان تراجنسبیتی اشاره می‌شود. افروزه (۱۳۹۹)، در پژوهشی با عنوان شناسایی موانع مشارکت افراد تراجنسبیتی نشان داد؛ مضمون‌های شرم بدنی، پذیرش اجتماعی، امکانات، احسان‌تعییض، ناآگاهی‌های فردی، فقدان انگیزه، نبود اعتماد به نفس و ضعف در قوانین و مقررات از جمله دلایل مشارکت نکردن در ورزش توسط افراد تراجنسبیتی است. همچنین از راهکارهای موثر در این زمینه نیز فرهنگ‌سازی مناسب رسانه‌ها، دانشگاه‌ها و آموزش و پژوهش در راستای بهبود رفتارهای فردی و به طور کلی توسعه فرهنگی است. فرهمند و دانافر (۱۳۹۶)، در پژوهشی با عنوان تحلیل مشکلات فردی- اجتماعی تراجنسبیت‌ها دریافتند؛ که افراد تراجنسبیتی در طول زندگی خود، با قضاوت‌ها و کلیشه‌های منفی افراد مختلف جامعه روبرو می‌شوند که نتیجه آن ایجاد بی‌ثباتی هویت می‌باشد. کنش آنان در برابر مشکلات و معضلات اجتماعی به صورت انزواجی اجتماعی بروز پیدا می‌کند. از پیامدهای منفی این موضوع نیز می‌توان به افت وضعیت سلامت فردی- اجتماعی و فقدان سرمایه اجتماعی در افراد تراجنسبیتی اشاره کرد. ارنست^۴ (۲۰۲۰)، در پژوهشی با عنوان راهنمای مدارس: درک و همکاری با والدین دانش‌آموزان تراجنسبیتی نشان داد؛ که حمایت و پذیرش خانواده از دانش‌آموزان تراجنسبیت، همکاری مدارس با والدین و استفاده از روانشناسان به کم کردن مشکلات و محافظت از تراجنسبیت‌ها در مدارس کمک می‌کند. گیلنی و همکاران^۵ (۲۰۲۱)، در پژوهشی با عنوان سطوح فعالیت بدنی و موانع مشارکت ورزشی در جوانان مبتلا به اختلال جنسیتی به این نتیجه رسیدند،

¹Opstoel, K.

²Syrmpas, I.

³D'Elia, F.

⁴Beeck, T. F.

⁵Ernst, K. Q.

⁶Gilani, M.

که مناسب نبودن رفتار دیگران با تراجنسيتی‌ها، رضایت نداشتن تراجنسيتی از وضعیت پوشش و بدن خود در برابر دیگران از موانع مشارکت آن‌ها در ورزش است. همچنین از راهکارهای موثر بیان شده در این پژوهش؛ بالا بردن انگیزه تراجنسيتی‌ها و بهبود ابعاد اجتماعی در رفتارهای فردی آنان است. فلورس^۱ و همکاران (۲۰۲۰)، در پژوهشی به بررسی نگرش‌های عمومی درباره مشارکت تراجنسيتی‌ها در ورزش پرداختند. یافته‌ها نشان داد که افرادی که اعتقادات سنتی درباره نقش جنسیتی دارند کمتر از مشارکت ورزشکاران تراجنسيتی حمایت می‌کنند. کسانی که دارای نگرش برابر طلبانه هستند، حمایت بیشتری از افراد تراجنسيتی دارند. در حالی که کسانی که از سنت گرایی اخلاقی بالا حمایت می‌کنند، بیشتر مخالف هستند و باید زمینه‌های حمایت ورزشکاران تراجنسيتی برجسته شود. نتایج پژوهش کندي^۲ (۲۰۱۸)، با عنوان تجربیات جوانان تراجنسيتی در تیم‌های ورزشی دبیرستان نشان داد؛ تصورات غلط افراد از اصطلاح تراجنسيتی، شناخت کم معلمان و درک نادرست مربیان از تراجنسيتی‌ها و عدم آگاهی عمومی از زیست شناسی افراد تراجنسيتی در تیم‌های ورزشی وجود دارد که بایستی با درک مناسب از سوی همه افراد و دانشآموزان در مورد تراجنسيتی همراه باشد. الینگ - ماچارتزکی^۳ (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان ورزش و فعالیت‌بدنی در زندگی افراد تراجنسيتی به این نتیجه رسیدند که استراتژی مناسب برای این افراد، به دست آوردن آگاهی از موضوع بدن، تشخیص جنسیت و رهایی از شمساری و مقبولیت جامعه است. مازیاری و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی با بررسی علل بی انگیزگی دانشآموزان متوجه از مشارکت در فعالیت‌های تربیت بدنی و ارتباط آن با حمایت اجتماعی نشان دادند؛ بین دیدگاه دبیران تربیت بدنی و دانشآموزان درباره علل بی انگیزگی دانشآموزان تفاوت معنی دار وجود دارد. همچنین از دیدگاه دانش آموزان، بین حمایت اجتماعی فراهم شده از سوی دبیران تربیت بدنی و علل بی انگیزگی دانشآموزان؛ کمبود توانایی، تلاش ناکافی، ارزشمند نبودن فعالیت‌ها و جذب نبودن فعالیت‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد. جونز^۴ و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان موانع و تسهیل کننده‌های فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی در بین جوانان تراجنسيتی دریافتند؛ مهم‌ترین عوامل کاهش مشارکت افراد تراجنسيتی در ورزش شامل؛ امکانات ناکافی، نارضایتی از وضعیت بدنی، ترس از مورد پذیرش قرار نگرفتن توسط دیگران در فعالیت‌های ورزشی و کمبود فضای امن و ایمن برای فعالیت ورزشی می‌باشند. ریسر^۵ (۲۰۰۵)، در پژوهشی با عنوان هویت جنسی و ورزش؛ عوامل بدنی و فیزیولوژیکی را از موارد مهم در جلوگیری از ورزش افراد تراجنسيتی بیان کرد. نتایج پژوهش آچلین^۶ (۲۰۱۷)، با محظوی مانع تبعیض هویت جنسیتی؛ پیامدهای سیاست‌های مشارکت دولت بر ورزشکاران جوان تراجنسيتی در جهت رشد افراد نشان داد؛ تدوین قوانین و مقررات رسمی در راستای حمایت از دانشآموزان تراجنسيتی در ورزش با مشارکت آموزش و پرورش و دولت، نقشی مهم در بهبود وضعیت فعلی دانشآموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی دارد. آرچیبالد^۷ (۲۰۱۹)، در پژوهش خود با موضوع حقوق ورزشی تراجنسيتی و بین جنسیتی بیان کرد؛ مدارس باستی فعالیت‌های ورزشی را به گونه‌ای برای دانشآموزان تراجنسيتی طراحی کنند که با ویژگی‌های فیزیولوژیکی آنان همخوانی داشته باشد. همچنین در زمان فعالیت‌های گروهی ورزشی، دانشآموزان تراجنسيتی را با همکلاسی‌هایی که از نظر بدنی نظیر؛ قد، وزن، قدرت و مهارت مشابه هستند در یک گروه ورزشی و یک فعالیت ورزشی قرار دهند. در پژوهش‌های گذشته به بررسی عوامل موثر بر اختلال یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در ساعت درس تربیت بدنی پرداخته نشده است، اما در این پژوهش شناسایی عوامل موثر بر ناتوانی‌ای یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی به طور دقیق بررسی شده است؛ به طوری که همه‌ی عوامل موثر بر ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه در مشارکت فعال دانشآموزان تراجنسيتی شناسایی و راهکارهایی کاربردی به منظور بهبود یادگیری و افزایش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی برای مشارکت فعال در درس تربیت بدنی ارائه شد؛ که این موارد در پژوهش‌های پیشین به آن اشاره ای نشده است.

بنابراین همانطور که ورزش حق مسلم هر فردی است، افراد تراجنسيتی به خصوص دانشآموزان تراجنسيتی نیز، حق استفاده از ورزش و ساعت درس تربیت بدنی را دارند. ورزش باعث سلامت روان و جسم همه‌ی افراد می‌شود. اما دانشآموزان تراجنسيتی به علت مشکلاتی که در ابعاد مختلف دارند، کمتر به ورزش می‌پردازند و انگیزه کمتری برای مشارکت در درس تربیت بدنی دارند. با توجه به اینکه تاکنون

¹Flores, A. R.

²Kennedy ,R. H.

³Elling-Machartzki, A.

⁴Jones, B. A.

⁵Reeser, J. C.

⁶Acklin, K. L.

⁷Archibald, C. J.

پژوهشی در داخل کشور مرتبط با ورزش دانش آموزان تراجنسيتی انجام نگرفته است و به منظور بهره‌مندی این افراد از مزایای حضور در فعالیت‌های ورزشی؛ در این پژوهش عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش آموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی مدارس شناسایی شد. بنابراین این پژوهش به دنبال آن است تا به ۲ سوال اساسی پاسخ دهد.

۱. عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش آموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی مدارس چیست؟
۲. راهکارهای موثر در مقابله با ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش آموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی مدارس چیست؟

در برنامه درسی آموزش و پرورش به مشارکت دانش آموزان تراجنسيتی در ساعت درس تربیت بدنی آنطور که باید توجه نشده است راهکاری برای ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه این دانش آموزان وجود ندارد، در حالی که عوامل اختلال در مشارکت درس تربیت بدنی برای دانش آموزان تراجنسيتی و راهکارهای مرتبط با آن نیز باید به عنوان یک مساله مهم بررسی شود. بنابراین این پژوهش موضوع مهم و کاربردی مورد مطالعه را بررسی نمود و با توجه به اینکه در پژوهش‌های گذشته به سوالات پژوهش حاضر پاسخ داده نشده است، این پژوهش به سوالات ذکر شده پاسخ کامل داده است. نتیجه نهایی این پژوهش علاوه بر شناسایی عوامل ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه مشارکت دانش آموزان تراجنسيتی در درس تربیت بدنی، راهکارهای کاربردی ارائه می‌دهد که با به کارگیری این راهکارها توسط مدیران، معلمان، جامعه...، دانش آموزان تراجنسيتی وضعیت بهتری از لحاظ مشارکت فعال در درس تربیت بدنی پیدا خواهد کردند و به سلامت جسم و روان این گروه از جامعه نیز توجه می‌شود.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی می‌باشد و به روش کیفی^۱ با استفاده از رویکرد پدیدارشناسی توصیفی^۲ انجام شد. در این پژوهش هدف شناسایی عوامل مرتبط با موضوع بود و به همین جهت از روش پدیدارشناسی و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های مصاحبه از شیوه کلایزی^۳ (۱۹۷۸) استفاده گردید. اساساً رویکرد پدیدار شناسی با آشکار ساختن ماهیت معنی نهفته در تجربیات سر و کار دارد. هدف پژوهشگر، درک معنی تجربه به همان صورتی که فرد تجربه کرده است، می‌باشد. بنابراین با توجه به ماهیت پژوهش و استفاده از روش پدیدارشناسی توصیفی؛ شیوه کلایزی با توجه به موضوع پژوهش به عنوان کاربردی ترین روش پدیدارشناسی توصیفی انتخاب گردید. جامعه آماری مورد مطالعه پژوهش را دانش آموزان تراجنسيتی، معلمان تربیت بدنی، مدیران مدارس، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در گروه روانشناسی و مدیریت ورزشی در استان مازندران و در سال ۱۴۰۰ تشکیل می‌دادند. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند بود. در انتخاب نمونه‌های آماری از افرادی استفاده شد که موضوع مورد پژوهش را تجربه کرده‌اند و یا با آن ارتباط مستقیمی داشتند. بنابراین تجربه زندگی، کاری و علمی افراد مشارکت‌کننده و رضایت کامل افراد از حضور در مصاحبه و توانایی آنان در انجام مصاحبه و بازگوکردن مطالب، ملک ورود و انتخاب نمونه‌ها در پژوهش قرار گرفت. ملاک خروج افراد از پژوهش نیز نبود تمایل کافی به ادامه همکاری با محقق و ناکافی و ناقص بودن اطلاعات دریافتی افراد مشارکت‌کننده در پژوهش بود. در نهایت نمونه‌های آماری مرتبط با موضوع شامل؛ ۸ نفر از دانش آموزان تراجنسيت در مدارس مقطع متوسطه، ۴ نفر از معلمان تربیت بدنی با سابقه بیش از ۲۰ سال فعالیت در مدارس، ۲ نفر از مدیران مدارس، ۳ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در گروه روانشناسی و ۲ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در گروه مدیریت ورزشی در مجموع ۱۹ نفر در استان مازندران و در سال ۱۴۰۰ انتخاب شدند. در راستای مدنظر قرار دادن اصول اخلاقی در پژوهش حاضر؛ ابتدا اهداف و ضرورت تحقیق پیش از شروع مصاحبه‌ها برای شرکت‌کنندگان در پژوهش توضیح داده شد. سپس شرکت‌کنندگان با رضایت شخصی خودشان و آشنایی اولیه با موضوع مورد مطالعه پژوهش در آن مشارکت کردند. قبل از شروع مصاحبه از افراد اجازه گرفته شد تا فرایند مصاحبه به طور کامل ضبط شود و چنانچه در مصاحبه‌ای افراد اجازه ضبط مصاحبه‌ها را ندادند؛ با اجازه گرفتن از آن‌ها فرایند مصاحبه با

¹Qualitative method

²Descriptive phenomenology

³Colaizzi, P.F.

قلم بر روی کاغذ پیاده‌سازی شد. از ۱۹ مصاحبه انجام شده ۱۵ مصاحبه ضبط و ۴ مصاحبه بر روی کاغذ نوشته شد. در ادامه این اجازه به شرکت‌کنندگان داده شد که هر زمانی از فرایند مصاحبه تمایل داشتند از ادامه مصاحبه انصراف دهند. با این حال هیچ شرکت‌کننده‌ای در حین مصاحبه انصراف نداد و تمامی مصاحبه‌ها انجام پذیرفت. همچنین تمامی مصاحبه‌ها با تعیین وقت قبلی در مکانی به دور از ازدحام جمعیت و بدون دخالت و مشارکت دیگران انجام شد. در جدول ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی افراد مشارکت‌کننده در پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی افراد مشارکت‌کننده در پژوهش

خبرگان	سمت	جنسیت و تفکیک نفرات	محدوده سنی
گروه اول	دانشآموزان تراجنسیتی مقطع متوسطه	۵ نفر آقا	۳ نفر خانم ۱۵-۱۷ سال
گروه دوم	معلمان تربیت‌بدنی مدارس مقطع متوسطه	۳ نفر آقا	۱ نفر خانم ۴۵-۵۲ سال
گروه سوم	مدیران مدارس مقطع متوسطه	۱ نفر آقا	۱ نفر خانم ۵۰-۵۴ سال
گروه چهارم	اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه روانشناسی	۲ نفر آقا	۱ نفر خانم ۴۲-۵۹ سال
گروه پنجم	اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه مدیریت ورزشی	۱ نفر آقا	۱ نفر خانم ۴۱-۴۴ سال

ابزار سنجش

ابزار سنجش مصاحبه نیمه‌ساختار یافته^۱ با پرسش‌های باز بود. به منظور دستیابی عمیق‌تر به محتوای پژوهش، مصاحبه‌ها به صورت نیمه‌ساختار یافته در محیط طبیعی، استان مازندران و در سال ۱۴۰۰ با افراد مرتبط با پژوهش انجام شد. مدت زمان مصاحبه‌ها بین ۳۵ تا ۵۰ دقیقه بود. بر همین اساس در این پژوهش با ۱۹ نفر از افراد مرتبط با موضوع، مصاحبه نیمه‌ساختار یافته انجام گرفت. تا زمانی که از مصاحبه‌ها (۱۹ مصاحبه) امکان استخراج مفاهیم کاملاً غیرتکراری وجود داشت، مصاحبه‌ها ادامه یافت. انتخاب دانشآموزان تراجنسیتی که در ابعاد یادگیری و انگیزشی مشارکت فعال در درس تربیت‌بدنی مشکل داشتند با راهنمایی معلمان تربیت‌بدنی و مدیران مدارس صورت پذیرفت. برای مثال دانشآموز تراجنسیتی مقطع متوسطه که در هرستان تربیت‌بدنی مشغول به تحصیل بود، افزون بر اینکه انگیزه‌ای برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به همراه دیگر دانشآموزان نداشت؛ در دروس عملی نظیر تنیس روی میز، هندبال، والیبال، دوومیدانی و دیگر ورزش‌ها نیز مشکل یادگیری و ناتوانی در ارائه صحیح حرکات ورزشی داشت. که این افراد با نظر مستقیم معلمان تربیت‌بدنی و مدیران مدارس شناسایی شدند. برای انجام مصاحبه با افراد حاضر در پژوهش ابتدا سعی شد؛ یک محیط نسبتاً صمیمی و دوستانه با مشارکت‌کنندگان در پژوهش شکل بگیرد. سپس با در نظر گرفتن شرایط محیطی مناسب و گرفتن رضایت از افراد، مصاحبه‌ها با طراحی سوالات محوری شروع شد. ۱. با توجه به تجربه شما چه عواملی سبب ناتوانی یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت‌بدنی مدارس می‌شود؟ ۲. با توجه به تجربه‌تان چه راهکارهایی می‌تواند سبب افزایش یادگیری و انگیزه بالای دانشآموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت‌بدنی مدارس شود؟ این دو سوال متناسب با شرایط افراد پرسیده شد. در ادامه با توجه به نیمه ساختار یافته بودن مصاحبه‌ها بقیه سوالات از مشارکت‌کنندگان در پژوهش پرسیده شد. برخی از سوالاتی که در حین مصاحبه پرسیده شد شامل؛ ۱. به نظر شما چه عوامل روانی سبب ناتوانی یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت‌بدنی مدارس می‌شود؟ و با توجه به تجربه شما چه راهکارهایی در بخش روانی سبب افزایش یادگیری و انگیزه بالای دانشآموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت‌بدنی مدارس می‌شود؟ همین سوالات در دیگر ابعاد اجتماعی، حمایتی، جسمانی و ...، بنابر شرایط مصاحبه از مشارکت‌کنندگان در پژوهش پرسیده شد. با توجه به استفاده از شیوه کلایزی در این پژوهش ۷ رویکرد این روش در پژوهش حاضر استفاده گردید. شیوه کلایزی دارای هفت مرحله می‌باشد که عبارت‌اند از؛ ۱) مطالعه دقیق تمامی توصیف‌ها و یافته‌های پراهمیت مصاحبه‌شوندگان، ۲) استخراج از عبارات موثر و جملات توصیفات مصاحبه‌شوندگان و مفاهیم مشترک در دسته‌بندی‌های خاص، ۳) معرفی نظرات استنادی شده به توصیف‌هایی کامل، ۴) تبدیل کردن توصیف‌های جامع پیدیده به یک توصیف واقعی کوتاه‌شده، ۵) تبدیل کردن پایانی (کلایزی، ۱۹۷۸). در نهایت تمامی مصاحبه‌ها به دفعات گوش داده شد و محتوای حاصل از آن به صورت کلمه به کلمه نوشته شد.

¹Semi-structured interview

¹Colaizzi, P.F.

سپس در این پژوهش مراحل مورد نظر در روش کلایزی به ترتیب اجرا گردید. در همین راستا به منظور معتبرسازی نهایی پژوهش از ملاک‌های اعتبار^۱ و قابلیت اعتماد^۲ استفاده شد. اعتبار به معنای میزان درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت‌کنندگان در پژوهش است. به همین منظور مصاحبه‌ها پس از تجزیه و تحلیل در اختیار مصاحبه‌شوندگان قرار گرفت و نظرات آنان در مورد مصاحبه‌ها اعمال و اصلاحات مورد نیاز انجام گرفت. قابلیت اعتماد، به ثبات داده‌ها در طول زمان و شرایط مختلف اشاره دارد. که برای بررسی قابلیت اعتماد، از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار استفاده شد (گل افشاری، ۲۰۰۳). دو کدگذار متخصص و آشنا به روش کدگذاری و آشنا به موضوع مرتبط با پژوهش حاضر مصاحبه‌ها را کدگذاری کردند و درصد توافق بین دو کدگذار ۸۵٪ به دست آمد. معمولاً در تحقیقات کیفی برای مشخص کردن روایی و پایابی از دو روش اعتبار و قابلیت اعتماد استفاده می‌شود. دلیل استفاده از ملاک‌های اعتبار بررسی معیار و مفهوم ابزار پژوهش و سوالات در آن است تا متوجه شویم که این سوالات دقیقاً به چه میزان متغیرهای مورد مطالعه پژوهش را به معنای واقعی منعکس می‌کنند. دلیل استفاده از قابلیت اعتماد نیز این است که متوجه شویم آیا روشی که در این پژوهش بکار گرفته‌ایم اگر مجدداً مورد استفاده قرار گیرد نتایج یکسان و مشابهی را به دنبال دارد؟ یعنی ابزاری که به منظور سنجش و بررسی پژوهش استفاده کرده‌ایم، دارای ویژگی تکرار پذیری است.

یافته‌ها

بعد از تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش؛ عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش‌آموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنه مدارس را ۹ مضمون اصلی؛ روانی، اجتماعی، حمایتی، جسمانی، محیطی، فردی، مقبولیت، وضعیت پوششی و ناهنجاری‌ها با ۴۸ مضمون فرعی تشکیل دادند.

جدول ۲ عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش‌آموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنه مدارس را نشان می‌دهد.

جدول ۲. عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش‌آموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنه

مضمون اصلی	مضامین فرعی
روانی	۱. ناماکیمت‌های روانی در برخوردهای اجتماعی دیگران با آن‌ها، ۲. تداخلات فکری متضاد با دیگر همسالان در گروه ورزشی، ۳. استرس و اضطراب بیش از حد در رفتارهای فرد تراجنسيتی، ۴. مبتلا بودن به بیماری‌هایی نظری، افسردگی، ۵. برخورداری از شخصیت درونگرای دانش‌آموز تراجنسيتی، ۶. نداشتن اعتماد به نفس کافی به منظور انجام فعالیت‌های ورزشی، ۷. سردرگمی جنسیتی و نبود تطابق بین نحوه فعالیت ورزشی و جنسیت فرد، ۸. ضعف در ابعاد هوش هیجانی دانش‌آموزان تراجنسيتی، ۹. نبود علاقه و انگیزه کافی به منظور مشارکت در فعالیت‌های ورزشی
اجتماعی	۱۰. ناسازگاری‌های اجتماعی با دیگر همسالان، ۱۱. ضعف در سرمایه اجتماعی به نسبت دیگر افراد، ۱۲. ظرفیت پایین تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری در ارتباطات اجتماعی، ۱۳. نبود ارتباطات اجتماعی مناسب همکلاسی‌ها در مدرسه، ۱۴. نبود تعامل کاربردی با دیگر همسالان
حمایتی	۱۵. نبود حمایت کافی از سوی دیگران و مسئولان مدرسه، ۱۶. نبود حمایت کافی از سوی خانواده‌ها و در مواردی طردشدن از سوی خانواده، ۱۷. بروز احساس تبعیض بین فردی در مقایسه با دیگر هم کلاسی‌ها، ۱۸. محرومیت از حضور در فعالیت‌های ورزشی توسط مسئولان مدارس، ۱۹. رخت کم دیگر افراد به حضور افراد تراجنسيت در فعالیت‌های ورزشی، ۲۰. نبود آگاهی کافی دیگران تربیت بدنه از نحوه مشارکت دادن افراد تراجنسيت در ورزش، ۲۱. قبح فرهنگی مشکلات تراجنسيتی‌ها در داخل کشور، ۲۲. نبود قوانین شفاف در ارتباط با حضور مشترک تراجنسيت‌ها با دیگران در فعالیت‌های ورزشی، ۲۳. نگاه منحرفانه دیگران به رفتارهای افراد تراجنسيت، ۲۴. ترس

از تماسخ روش دیگر همکلاسی‌ها به علت مهارت کمتر در انجام فعالیت‌های ورزشی، ۲۵. تجربیات ناخوشایند	خشونت فیزیکی روش دیگر همکلاسی‌ها
۲۶. مشکلات فیزیولوژیکی دانشآموزان تراجنسیتی، ۲۷. تداخل وضعیت بدنی با برخی از فعالیت‌های ورزشی در جسمانی دانشآموزان تراجنسیتی، ۲۸. ابتلا به بیماری‌های جسمی مختلف، ۲۹. آمادگی جسمانی ضعیفتر به نسبت دیگر همکلاسی‌ها در مدرسه،	
۳۰. شرایط محیطی نامناسب به منظور انجام فعالیت‌های ورزشی روش دانشآموزان تراجنسیتی، ۳۱. کمبود امکانات بهداشتی در مدارس، ۳۲. بروز احساس نالمنی در زمان حضور در موقعیت‌های جمعی	محیطی
۳۳. مشکلات خانوادگی دانشآموزان تراجنسیتی، ۳۴. نشناختن هویت جنسی یا شناخت ناکافی از هویت جنسی به نسبت دیگران، ۳۵. ضعف در هویت فردی و نداشتن هویت ثابت در سبک زندگی، ۳۶. ضعف در خودآگاهی، ۳۷. آسیب‌پذیری بیشتر به نسبت دیگر همسالان، ۳۸. احساس ضعف فردی در مقایسه کردن خود با دیگر همکلاسی‌ها	فردي
۳۹. احساس بی ارزش بودن در گروه همکلاسی‌ها، ۴۰. بروز احساس پذیرفته نشدن از سوی همکلاسی‌ها در فعالیت‌های ورزشی، ۴۱. نبود اعتماد فردی در بین دیگر همکلاسی‌ها، ۴۲. داشتن ساقیه نامطلوب حضور در فعالیت‌های ورزشی در گذشته	مقبولیت
۴۳. نقاوت‌های فردی حاصل از وضعیت پوششی، ۴۴. خجالت دانشآموز تراجنسیتی از تعویض لباس برای انجام فعالیت ورزشی در بین دیگران، ۴۵. خجالت دانشآموزان تراجنسیتی از مشخص شدن وضعیت بدنی خود در برابر دیگران	وضعیت پوششی
۴۶. شیوه مصرف دخانیات از افراد تراجنسیتی و تضاد این معضل با فعالیت‌های ورزشی، ۴۷. عادت به سبک زندگی منحرفانه، ۴۸. کیفیت زندگی نامناسب به نسبت دیگر همکلاسی‌ها	ناهنجری‌ها
در ادامه نمونه‌هایی از مصاحبه با افراد مشارکت‌کننده در بخش اول پژوهش در جدول ۳ نشان داده شده است.	
جدول ۳. نمونه مصاحبه‌های افراد مشارکت‌کننده در پژوهش	
نمونه مصاحبه	متن مصاحبه
مضامین فرعی	
متسافانه‌ها در مدارس مختلفی که مشغول به کار بودم به دفعات شاهد این موضوع بودم که دیگر دانشآموزان تمایلی به مشارکت دانش اموزان تراجنسیتی در فعالیت‌های ورزشی مدارس ندارند. البته موضوعی که حائز اهمیت می‌باشد این است که خود این افراد نیز از انجیزه کافی برای حضور در فعالیت‌های ورزشی برخوردار نیستند. ورزشی استرس و اضطراب بیش از حد در رفتارهای فرد تراجنسیتی - مبتلا بودن به بیماری‌هایی نظیر؛ افسردگی برخی از این افراد افزون بر محیط مدرسه، در درون خانواده خود نیز مورد حمایت اعضا خانواده قرار نمی‌گیرند و حتی در مواردی از سوی خانواده طرد می‌شوند که این موضوع پیامدهای منفی بسیاری را برای آنان به همراه دارد.	متسافانه‌ها در مدارس مختلفی که مشغول به کار بودم به دفعات شاهد این موضوع بودم که دیگر دانشآموزان تمایلی به مشارکت دانش اموزان تراجنسیتی در فعالیت‌های ورزشی مدارس ندارند. البته موضوعی که حائز اهمیت می‌باشد این است که خود این افراد نیز از انجیزه کافی برای حضور در فعالیت‌های ورزشی برخوردار نیستند. ورزشی دانشآموز تراجنسیتی در مقایسه با دیگر همسالان خود استرس و اضطراب بیشتری را در رفتارهای خود بروز می‌دهند و متسافانه از بیماری‌هایی نظیر افسردگی رنج می‌برند. علمی گروه روانشناسی) برخی از این افراد افزون بر محیط مدرسه، در درون خانواده خود نیز مورد حمایت اعضا خانواده قرار نمی‌گیرند و حتی در مواردی از سوی خانواده طرد می‌شوند که این موضوع پیامدهای منفی بسیاری را برای آنان به همراه دارد.
نمونه مصاحبه	متن مصاحبه
مضامین فرعی	
مصاحبه ۱۲ (معلم تربیت بدنه) بدین) موضوعی که حائز اهمیت می‌باشد این است که خود این افراد نیز از انجیزه کافی برای حضور در فعالیت‌های ورزشی برخوردار نیستند. ورزشی دانشآموز تراجنسیتی در مقایسه با دیگر همسالان خود استرس و اضطراب بیشتری را در رفتارهای خود بروز می‌دهند و متسافانه از بیماری‌هایی نظیر افسردگی رنج می‌برند. علمی گروه روانشناسی) برخی از این افراد افزون بر محیط مدرسه، در درون خانواده خود نیز مورد حمایت اعضا خانواده قرار نمی‌گیرند و حتی در مواردی از سوی خانواده طرد می‌شوند که این موضوع پیامدهای منفی بسیاری را برای آنان به همراه دارد.	مصاحبه ۱۵ (عضو هیئت معاون گروه روانشناسی) برخی از این افراد افزون بر محیط مدرسه، در درون خانواده خود نیز مورد حمایت اعضا خانواده قرار نمی‌گیرند و حتی در مواردی از سوی خانواده طرد می‌شوند که این موضوع پیامدهای منفی بسیاری را برای آنان به همراه دارد.

در ادامه تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش؛ راهکارهای موثر در مقابله با ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی مدارس را ۵ مضمون اصلی؛ روانی، حمایتی، فرهنگ‌سازی، پیشگیرانه و محیطی با ۳۲ مضمون فرعی تشکیل می‌دهد.

جدول ۴ راهکارهای موثر در مقابله با ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی را نشان می‌دهد.

جدول ۴. راهکارهای موثر مقابله با ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی

مضمون اصلی	مضامین فرعی
روانی	۱. توجه به احساسات و نیازهای دانشآموزان تراجنسيت برای مشارکت فعال در فعالیتهای ورزشی، ۲. پرورش خودآگاهی در دانشآموزان تراجنسيت با کمک روانشناسان، ۳. ایجاد انگیزه در دانشآموزان تراجنسيت به مشارکت در فعالیتهای ورزشی با استفاده از ابزارهای تشويقی، ۴. تقویت هوش هیجانی و ابعاد مرتبط با آن، ۵. برقراری رابطه عاطفی و عمیق‌تر بین خانواده و دانشآموز تراجنسيت، ۶. ارائه تمرينات مناسب به منظور بالابردن اعتماد به نفس افراد تراجنسيتی توسط روانشناسان، ۷. آموزش روش‌های مواجهه و مقابله با استرس در شرایط مختلف به دانشآموزان تراجنسيت، ۸. استعانت معنوی و مذهبی به منظور تقویت فکری
حمایتی	۹. مشارکت دادن دانشآموزان تراجنسيت در برنامه‌های گروهی کلاس در مدارس، ۱۰. طراحی فعالیت ورزشی مناسب با شرایط فيزيولوژيکی و جسمانی افراد تراجنسيت، ۱۱. کمک به شناخت هویت جنسی آنان با استفاده از ابزارهای مرتبط نظری؛ مشاوره و یا عمل تغییر جنسیت، ۱۲. معرفی دانشآموزان تراجنسيت به سازمان‌های حمایت-کننده مرتبط با آنان از سوی مدارس، ۱۳. حمایت مستولان مدرسه و خانواده‌ها از دانشآموزان تراجنسيت و ایجاد حس اعتماد در آن‌ها، ۱۴. توجه بیشتر دبیران تربیت‌بدنی به مشارکت دادن دانشآموزان تراجنسيت در فعالیتهای ورزشی، ۱۵. تدوین مقررات و منشور اخلاقی در حمایت از دانشآموزان تراجنسيت در مدارس، ۱۶. ایجاد فضای رشد و یادگیری مناسب همسان با دیگر دانشآموزان، ۱۷. دعوت به برگزاری جلسات مشاوره با خانواده این افراد از سوی مدارس با کمک روانشناسان، ۱۸. استفاده از روانشناسان در در زمینه برطرف کردن مشکلات فردی افراد تراجنسيت در ورزش، ۱۹. از بین بردن محدودیت‌ها برای دانشآموزان تراجنسيت، ۲۰. برخورد قانونی با پدیده انتگری در ارتباط با افراد تراجنسيت،
فرهنگ‌سازی	۲۱. فرهنگ‌سازی رسانه و آگاهی‌بخشی در ارتباط با مشارکت دانشآموزان تراجنسيت در فعالیتهای جمعی، ۲۲. آموزش‌های فرهنگی تعامل با افراد تراجنسيت از سوی سازمان‌های مرتبط، ۲۳. تغییر نگاه همکلاسی‌ها به این دسته از افراد با برنامه‌های فرهنگی مدارس، ۲۴. ایجاد برنامه آموزش عمومی به تمامی دانشآموزان در زمینه آشنایی و نحوه ارتباط با افراد تراجنسيت در مدارس
پیشگیرانه	۲۵. پیشگیری از بروز رفتارهای منحرفانه دانشآموزان تراجنسيت با راهکارهای پیشگیرانه، ۲۶. شناسایی تراجنسيت‌ها از ۶-۵ سالگی با بررسی‌های تخصصی توسط خانواده و به کمک روانشناسان، ۲۷. شناسایی انگیزه دانشآموزان تراجنسيت از مصروف دخانیات و آگاهی‌بخشی به آنان در این زمینه، ۲۸. تقویت ابعاد موثر در کیفیت زندگی دانشآموزان تراجنسيت، ۲۹. شناسایی و درمان بیماری‌های مختلف جسمی و روانی در دانشآموزان تراجنسيت
محیطی ورزشی	۳۰. بهبود سیستم‌های بهداشتی در مدارس، ۳۱. ایجاد مکانی مناسب در زمان تعویض لباس برای انجام فعالیت ورزشی، ۳۲. ایجاد محیطی ایمن و بهداشتی به منظور انگیزه مشارکت دانشآموزان تراجنسيت در فعالیتهای ورزشی

در ادامه نمونه‌هایی از مصاحبه‌های با افراد مشارکت‌کننده در بخش دوم پژوهش در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. نمونه مصاحبه‌های افراد مشارکت‌کننده در پژوهش

نمونه مصاحبه	متن مصاحبه	مضامین فرعی
مصطفی هیئت عضو (علمی گروه روانشناسی)	به نظر من اولین موضوعی که در زمینه مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی - کمک به شناخت هویت در فعالیتهای گروهی به خصوص ورزش دارد اولویت دارد؛ این است که ما ابتدا به این افراد کمک کنیم تا هویت جنسی خودشان را بهتر و ابزارهای مرتبط نظری؛ مشاوره و یا عمل تغییر جنسیت به طور کامل بشناسند. یعنی با استفاده از مشاوره و یا حتی در صورت لزوم با عمل تغییر جنسیت به شناخت هویت جنسی این افراد - دعوت به برگزاری جلسات کمک کنیم. همچنین برگزاری جلسات مشاوره با خانواده این افراد آموزان تراجنسيتی نیز می‌تواند بسیار موثر باشد، که مدارس در روانشناسان	

**در این بخش می‌توانند به عنوان پلی ارتیباطی میان روانشناسان و
خانواده این دانشآموزان عمل کنند.**

<p>- فرهنگ‌سازی رسانه و آگاهی -</p> <p>- فعالیتهای تربیت‌بدنی مدارس؛ فرهنگ‌سازی مناسب است. با توجه به تاثیر رسانه‌ها در عصر کنونی؛ به نظرم مهم‌ترین مرجع برای ایجاد فرهنگ مناسب در جامعه به منظور حضور تراجنسيتی‌ها در ورزش رسانه‌های صوتی و تصویری هستند. البته در این بخش خود مدارس تمامی دانشآموزان در زمینه آشناشی زمینه ارتباطات مطلوب دیگر دانس آموزان با این افراد را فراهم کنند.</p>	<p>یکی از مهم‌ترین عوامل در زمینه مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در مصاحبه ۱۸ (عضو هیئت علمی مدیریت ورزشی) مذکور شد: این افراد در ابعاد مختلف رشد فردی توسعه یابند. نتایج حاصل از اطلاعات مشارکت کنندگان در پژوهش نشان داد: ۹ مضمون اصلی؛ روانی، اجتماعی، حمایتی، جسمانی، محیطی، فردی، مقبولیت، وضعیت پوششی و ناهنجاری‌ها با ۴۸ مضمون فرعی از عوامل موثر بر کاهش یادگیری و همچنین از بین رفتن انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال آن‌ها در درس تربیت‌بدنی می‌باشد. که به همین منظور راهکارهایی از سوی مشارکت کنندگان در پژوهش در راستای افزایش توان یادگیری و بالارفتن انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در ساعت‌های تربیت‌بدنی مدارس ارائه شد. این راهکارها در ۵ مضمون اصلی؛ روانی، حمایتی، فرهنگ‌سازی، پیشگیرانه و محیطی با ۳۲ مضمون فرعی قرار گرفتند و به کاربردن این عوامل در مدارس نقش چشمگیری بر افزایش توان یادگیری و انگیزه مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی مدارس خواهد داشت.</p>
--	---

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر شناسایی عوامل موثر بر ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت‌بدنی مدارس با ارائه راهکارهای کاربردی بود؛ تا این دانشآموزان به مانند دیگر همسالان در مدارس از مزایای حضور در فعالیتهای ورزشی بهره‌مند شده و در ابعاد مختلف رشد فردی توسعه یابند. نتایج حاصل از اطلاعات مشارکت کنندگان در پژوهش نشان داد: ۹ مضمون اصلی؛ روانی، اجتماعی، حمایتی، جسمانی، محیطی، فردی، مقبولیت، وضعیت پوششی و ناهنجاری‌ها با ۴۸ مضمون فرعی از عوامل موثر بر کاهش یادگیری و همچنین از بین رفتن انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال آن‌ها در درس تربیت‌بدنی می‌باشد. که به همین منظور راهکارهایی از سوی مشارکت کنندگان در پژوهش در راستای افزایش توان یادگیری و بالارفتن انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در ساعت‌های تربیت‌بدنی مدارس ارائه شد. این راهکارها در ۵ مضمون اصلی؛ روانی، حمایتی، فرهنگ‌سازی، پیشگیرانه و محیطی با ۳۲ مضمون فرعی قرار گرفتند و به کاربردن این عوامل در مدارس نقش چشمگیری بر افزایش توان یادگیری و انگیزه مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی مدارس خواهد داشت.

در مضمون روانی شناسایی شده از بخش عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در درس تربیت‌بدنی، برخی از مضمون‌های شامل: ناملایم‌ت‌های روانی در برخوردهای اجتماعی دیگران با آن‌ها، تداخلات فکری متقاضد با دیگر همسالان در گروه ورزشی، استرس و اضطراب بیش از حد در رفتارهای فرد تراجنسيتی، نبود علاقه و انگیزه کافی به منظور مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، نداشتن اعتماد به نفس کافی به منظور انجام فعالیت‌های ورزشی، برخورداری از شخصیت درونگارا در دانشآموز تراجنسيت و سردرگرمی جنسیتی و نبود تطبیق بین نحوه فعالیت ورزشی و جنسیت فرد می‌باشد. در همین راستا نتایج پژوهش گیلنی و همکاران (۲۰۲۱)، نیز مناسب نبودن رفتار دیگران با تراجنسيتی‌ها را از موضع اصلی مشارکت نکردن آنان در ورزش بیان کرده است. افزونه (۱۳۹۹)، نیز در پژوهش خود فقدان انگیزه و نبود اعتماد به نفس را از عوامل موثر در نبود مشارکت تراجنسيتی‌ها در ورزش دانست. از راهکارهای شناسایی شده پژوهش حاضر در بخش روانی مضمون‌های نظری؛ آموزش روش‌های مواجهه و مقابله با استرس در شرایط مختلف به دانشآموزان تراجنسيت، ایجاد انگیزه در دانشآموزان تراجنسيت به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی با استفاده از ابزارهای تشویقی، توجه به احساسات و نیازهای دانشآموزان تراجنسيت برای مشارکت فعال در فعالیت‌های ورزشی، ارائه تمرینات مناسب به منظور بالابردن اعتماد به نفس افراد تراجنسيتی و کمک به شناخت هویت جنسی آنان با استفاده از ابزارهای مرتبه نظری؛ مشاوره و یا عمل تغییر جنسیت شناسایی شد. نتایج پژوهش گیلنی و همکاران (۲۰۲۱)، نیز نشان داد؛ بالا بردن انگیزه افراد تراجنسيتی نقشی موثر در مشارکت آنان در فعالیت‌های ورزشی دارد. همچنین نتایج پژوهش الینگ- ماقارتزکی (۲۰۱۷)، نیز حاکی از ضرورت آگاهی از بدن خود و به نوعی خودشناسی در افراد تراجنسيتی به منظور مشارکت در فعالیت‌های گروهی و به خصوص ورزش می‌باشد؛ که در پژوهش حاضر به این عوامل اشاره گردید. بنابراین در جمع بندی بخش روانی می‌توان بیان کرد؛ فرد تراجنسيتی ابتدا بایستی از خودش آگاهی کامل پیدا کند و سپس با ایجاد انگیزه در آن‌ها زمینه مشارکت فعال آنان را در فعالیت‌های ورزشی فراهم کرد. که بدین منظور استفاده از روانشناسان و مشاوران کاملاً ضروری به نظر می‌رسد.

در مضمون اجتماعی نیز برخی از مضامین مهم شامل: ناسازگاری‌های اجتماعی با دیگر همسالان، ضعف در سرمایه اجتماعی به نسبت دیگر افراد، ظرفیت پایین تابآوری و انعطاف‌پذیری در ارتباطات اجتماعی و نبود ارتباطات اجتماعی مناسب همکلاسی‌ها در مدرسه شناسایی شد. در همین راستا نتایج پژوهش فرهمند و دانافر (۱۳۹۶)، نیز نشان داد؛ سرمایه اجتماعی و به طور کلی ابعاد اجتماعی در دانش‌آموزان تراجنسيتی به درستی شکل نگرفته است. که همین موضوع سبب می‌شود تا این افراد در فعالیت‌های گروهی و جمعی حضور فعال نداشته باشند. از راهکارهای شناسایی شده پژوهش حاضر در بخش روانی مضامینی نظیر؛ مشارکت دادن دانش‌آموزان تراجنسيت در برنامه‌های گروهی کلاس در مدارس، توجه بیشتر دبیران تربیت‌بدنی به مشارکت دادن دانش‌آموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی و ایجاد برنامه آموزش عمومی به تمامی دانش‌آموزان در زمینه آشنایی و نحوه ارتباط با افراد تراجنسيت می‌باشد. در همین راستا گلینی و همکاران (۲۰۲۱)، بیان کرد؛ بهبود ابعاد اجتماعی در رفتارهای فردی دانش‌آموزان تراجنسيتی، نقش مهمی در مشارکت آنان در فعالیت‌های ورزشی و گروهی دارد. در جمع‌بندی بخش اجتماعی می‌توان گفت؛ توجه به عوامل اجتماعی و توسعه آن در دانش‌آموزان تراجنسيتی اثرات مثبتی را در راستای حضور آنان در فعالیت‌های ورزشی به دنبال دارد.

بیشترین مضامین در عوامل موثر بر ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه مشارکت فعال دانش‌آموزان تراجنسيتی در فرآگیری درس تربیت‌بدنی مدارس در بخش حمایتی شناسایی شد؛ که شامل: نبود حمایت کافی از سوی دیگران و مسئولان مدرسه، نبود حمایت کافی از سوی خانواده‌ها و در مواردی طردشدن از سوی خانواده، بروز احساس تعییض بین فردی در مقایسه با دیگر هم کلاسی‌ها، محرومیت از حضور در فعالیت‌های ورزشی توسط مسئولان مدارس، رغبت کم دیگر افراد به حضور افراد تراجنسيت در فعالیت‌های ورزشی، نبود آگاهی کافی دبیران تربیت‌بدنی از نحوه مشارکت دادن افراد تراجنسيت در ورزش، قبح فرهنگی مشکلات تراجنسيتی‌ها در داخل کشور، نبود بیشترین مضامین در عوامل موثر بر ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه مشارکت فعال دانش‌آموزان تراجنسيتی در فرآگیری درس تربیت‌بدنی مدارس در بخش حمایتی شناسایی شد؛ که شامل: نبود حمایت کافی از سوی دیگران و مسئولان مدرسه، نبود حمایت کافی از سوی خانواده‌ها و در مواردی طردشدن از سوی خانواده، بروز احساس تعییض بین فردی در مقایسه با دیگر هم کلاسی‌ها، محرومیت از حضور در فعالیت‌های ورزشی توسط مسئولان مدارس، رغبت کم دیگر افراد به حضور افراد تراجنسيت در فعالیت‌های ورزشی، نبود آگاهی کافی دبیران تربیت‌بدنی از نحوه مشارکت دادن افراد تراجنسيت در ورزش، قبح فرهنگی مشکلات تراجنسيتی‌ها در داخل کشور، نبود قوانین شفاف در ارتباط با حضور مشترک تراجنسيت‌ها با دیگران در فعالیت‌های ورزشی، نگاه منحرفانه دیگران به رفتارهای افراد تراجنسيت، ترس از تمسخر توسط دیگر همکلاسی‌ها می‌باشد. در همین راستا نتایج پژوهش افزوze (۱۳۹۹)، نشان داد؛ نبود قوانین حمایتی از تراجنسيتی‌ها، نبود پذیرش اجتماعی از سوی دیگران نسبت به آن‌ها و احساس تعییض تراجنسيتی‌ها در شرایط مشابه و برابر با دیگر افراد از دلایل مشارکت‌نکردن تراجنسيتی‌ها در ورزش می‌باشد. در نتایج پژوهش فرهمند و دانافر (۱۳۹۶)، نیز بیان شد؛ قضاوتهای منفی دیگران نسبت به تراجنسيتی‌ها سبب انزوای آنان و دور شدن از فعالیت‌های گروهی می‌شود. در ادامه نتایج پژوهش کندی (۲۰۱۸)، نشان داد؛ شناخت کم معلمان ورزش و درک نادرست مربیان از تراجنسيتی‌ها سبب کاهش مشارکت این افراد در فعالیت‌های ورزشی می‌شود. و نتایج پژوهش جونز و همکاران (۲۰۱۷)، نشان داد؛ یکی از مهم‌ترین عوامل کاهش مشارکت افراد تراجنسيتی در ورزش؛ ترس از مورد پذیرش قرار نگرفتن توسط دیگران می‌باشد. از راهکارهای شناسایی شده در بخش حمایتی شناسایی شامل؛ مشارکت دادن دانش‌آموزان تراجنسيت در برنامه‌های گروهی کلاس در مدارس، طراحی فعالیت ورزشی متناسب با شرایط فیزیولوژیکی و جسمانی افراد تراجنسيت، کمک به شناخت هویت جنسی آنان با استفاده از ابزارهای مرتبط نظریه، مشاوره و یا عمل تغییر جنسیت، معرفی دانش‌آموزان تراجنسيت به سازمان‌های حمایت‌کننده مرتبط با آنان از سوی مدارس، حمایت مسئولان مدرسه و خانواده‌ها از دانش‌آموزان تراجنسيت و ایجاد حس اعتماد در آن‌ها، توجه بیشتر دبیران تربیت‌بدنی به مشارکت دادن دانش‌آموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی، تدوین مقررات و منشور اخلاقی در حمایت از دانش‌آموزان تراجنسيت در مدارس، ایجاد فضای رشد و یادگیری مناسب همسان با دیگر دانش‌آموزان، دعوت به برگزاری جلسات مشاوره با خانواده این افراد از سوی مدارس با کمک روانشناسان، استفاده از روانشناسان در در زمینه برطرف کردن مشکلات فردی افراد تراجنسيت در ورزش، از بین بردن محدودیت‌ها برای دانش‌آموزان تراجنسيت و برخورد قانونی با پدیده انگزنه در ارتباط با افراد تراجنسيت می‌باشد. در همین راستا نتایج پژوهش ارنست (۲۰۲۰)، نشان داد؛ حمایت و پذیرش خانواده از دانش‌آموزان تراجنسيت، همکاری مدارس با والدین و استفاده از روانشناسان به کم کردن مشکلات و محافظت از تراجنسيتی‌ها در مدارس کمک بسیاری می‌کند. در ادامه الینگ - ماچارتزکی (۲۰۱۷)، نیز بیان کردند؛ یکی از عوامل موثر در مشارکت تراجنسيتی‌ها در ورزش؛ مقبولیت و پذیرش آنان از سوی جامعه می‌باشد. همچنین نتایج پژوهش آچلین (۲۰۱۷)، نشان داد؛ تدوین مقررات رسمی در راستای حمایت از دانش‌آموزان تراجنسيتی در ورزش با همکاری سازمان آموزش و پرورش و دولت، نقشی تاثیرگذار در بهبود وضعیت فعلی دانش‌آموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی مدارس به دنبال دارد. که این موارد هم‌راستا با نتایج پژوهش حاضر می‌باشد. در جمع‌بندی بخش حمایتی می‌توان گفت؛ حمایت از دانش‌آموزان تراجنسيتی افزون بر اینکه باید در محیط خانواده مورد توجه بیشتری قرار بگیرد؛ در مدارس نیز بایستی قوانین و یا منشورهایی به عنوان ارزش مدنظر همه‌ی افراد در مدرسه باشد؛ تا این دانش‌آموزان در محیط مدرسه و خانواده احساس تعییض نکنند. ضمناً وجود قوانین شفاف در سطح

جامعه نیز به از بین بردن تبعیض بین تراجنسيتی‌ها و افراد عادی کمک بسیاری می‌کند؛ و سبب می‌شود تا افراد به خودشان اجازه ندهند با این گروه از افراد جامعه پدرفتاری کنند.

برخی از مضمون‌های فرعی تاثیرگذار در مضمون‌های اصلی جسمانی و محیطی که سبب اختلال یادگیری و کاهش انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی در مدارس می‌شود؛ شامل: آمادگی جسمانی ضعیف‌تر دانشآموزان تراجنسيتی به نسبت دیگر هم کلاسی‌ها در مدرسه، مشکلات فیزیولوژیکی دانشآموزان تراجنسيتی، بروز احساس نامنی در زمان حضور در موقعیت‌های جمعی و کمبود امکانات بهداشتی در مدارس است. در همین راستا جونز و همکاران (۲۰۱۷)، کمبود فضای ایمن و بهداشتی را از عوامل مشارکت نکردن تراجنسيتی‌ها در ورزش بیان کردند. همچنین ریسر (۲۰۰۵)، عوامل وضعیت بدنی و فیزیولوژیکی را از دلایل مشارکت نکردن تراجنسيتی‌ها در ورزش بیان کردند. از راهکارهای موثر در بخش مضمون‌های جسمانی و محیطی عواملی شامل: طراحی فعالیت ورزشی متناسب با شرایط فیزیولوژیکی و جسمانی افراد تراجنسيتی، ایجاد محیطی ایمن و بهداشتی به منظور انگیزه مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی و بهبود سیستم‌های بهداشتی در مدارس شناسایی شد. در همین راستا آرجیبالد (۲۰۱۹)، طراحی تمرينات ورزشی متناسب با شرایط بدنی افراد تراجنسيتی را از عوامل افزایش توان یادگیری و بالارفتن انگیزه مشارکت تراجنسيتی‌ها در ورزش می‌داند. در جمع‌بندی بخش جسمانی و محیطی می‌توان گفت؛ دانشآموزان تراجنسيتی به علت شرایط بدنی ضعیف‌تری که عموماً نسبت به دیگر دانشآموزان دارند؛ بایستی به وضعیت جسمانی آنان بیشتر توجه شود و تمرينات ورزشی را متناسب با شرایط جسمانی آنان در مدارس، توسط معلمان تربیت بدنی ارائه شود.

در ادامه برخی از مهم‌ترین مفاهیم مضمون‌های اصلی فردی و مقبولیت شامل: مشکلات خانوادگی دانشآموزان تراجنسيتی، نشناختن هویت جنسی و یا شناخت ناکافی از هویت جنسی به نسبت دیگران، بروز احساس پذیرفته نشدن از سوی همکلاسی‌ها در فعالیت‌های ورزشی و داشتن سابقه نامطلوب حضور در فعالیت‌های ورزشی در گذشته است. در همین راستا افروزه (۱۳۹۹)، ناآگاهی‌های فردی را از عوامل مشارکت نکردن دانشآموزان تراجنسيتی در ورزش می‌داند. برخی از راهکارهای موثر در این بخش شامل؛ پرورش خودآگاهی در دانشآموزان تراجنسيتی با کمک روانشناسان، تغییر نگاه همکلاسی‌ها به این دسته از افراد با برنامه‌های آموزشی، فرهنگ‌سازی رسانه و آگاهی‌بخشی در ارتباط با مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های جمعی می‌باشد. که در این بخش نیز افروزه (۱۳۹۹)، فرهنگ‌سازی در رسانه را عاملی تاثیرگذار در افزایش مشارکت تراجنسيتی‌ها در ورزش بیان کرده است. بنابراین در جمع‌بندی این بخش می‌توان بیان کرد؛ ارائه آموزش همگانی به تمامی افراد در خصوص مشارکت تراجنسيتی‌ها در فعالیت‌های گروهی و همچنین فرهنگ‌سازی نحوه ارتباط با این گروه از افراد جامعه؛ اثرات مثبتی را به منظور حضور تراجنسيتی‌ها در ورزش به دنبال دارد.

دو مضمون اصلی پایانی شناسایی شده نیز وضعیت پوششی و ناهنجاری‌ها می‌باشند؛ که با مضمون‌های فرعی مرتبط با آن شامل: خجالت دانشآموزان تراجنسيت از مشخص شدن وضعیت بدنی خود در برابر دیگران، شیوع مصرف دخانیات در افراد تراجنسيتی و تضاد این معضل با فعالیت‌های ورزشی و عادت به سبک زندگی منحرفانه، نقشی تاثیرگذار در کاهش توان یادگیری و مشارکت دانشآموزان تراجنسيتی در فعالیت‌های ورزشی دارند. در همین راستا نتایج پژوهش گیلنی و همکاران (۲۰۲۱) و جونز و همکاران (۲۰۱۷)؛ نشان داد؛ ترس و نارضایتی در از نشان دادن وضعیت بدنی و پوششی خود به دیگران، از اصلی‌ترین عوامل در زمینه مشارکت نکردن تراجنسيتی‌ها در ورزش می‌باشد. برخی از راهکارهای اثربخش در این زمینه شامل؛ شناسایی انگیزه دانشآموزان تراجنسيتی از مصرف دخانیات و آگاهی‌بخشی به آنان در این زمینه و ایجاد مکانی مناسب در زمان تعویض لباس برای انجام فعالیت ورزشی در مدارس می‌باشد. در این بخش نیز نتایج پژوهش افروزه (۱۳۹۹)، جونز و همکاران (۲۰۱۷)، نشان داد؛ توسعه امکانات در مدارس و ایجاد محیطی امن و بهداشتی در مدارس، نقشی تاثیرگذار در افزایش توان یادگیری و مشارکت فعال دانشآموزان تراجنسيتی در ورزش دارد. در جمع‌بندی این بخش می‌توان گفت؛ ایجاد محیطی امن و بهداشتی در مدارس انگیزه کافی را برای دانشآموزان تراجنسيتی در مشارکت فعالیت‌های ورزشی فراهم می‌سازد.

با توجه به اینکه پژوهش حاضر با رویکرد کیفی زمینه موضوعی مطالعه مورد نظر را مورد بررسی قرار داد و همچنین با در نظر گرفتن اینکه در پژوهش حاضر از جامعه آماری محدود به یک بخش خاص مورد نظر را مورد بررسی قرار گرفت؛ ممکن است بررسی‌ها در محیط جغرافیایی گسترش‌دهنده‌تر نتایج دیگری را نیز به دنبال داشته باشد که در همین راستا پیشنهاد می‌گردد زمینه موضوعی مطالعه حاضر توسط دیگر پژوهشگران در محیط‌های دیگر و با روش‌های آماری دیگری نیز مورد بررسی قرار گیرد. در نهایت می‌توان گفت در این پژوهش سعی شده تا با استفاده از تجربیات افراد مرتبط با موضوع راهکارهایی ارائه شود تا سازمان آموزش و پرورش و مدارس با بکارگیری از آن زمینه

مشارکت فعال دانشآموزان تراجنسیتی در ورزش را در کنار دیگر دانشآموزان در مدارس فراهم کنند. تا این دانشآموزان به مانند دیگر همسالان در مدرسه از مزایای حضور در فعالیتهای ورزشی بهرهمند شوند. بنابراین به سازمان‌های مرتبط پیشنهاد می‌شود تا با از بین بردن اثر عوامل شناسایی شده و استفاده از راهکارهای پیشنهادی در این پژوهش، زمینه شکل‌گیری فضای مناسب یادگیری و مشارکت دانشآموزان تراجنسیتی در ورزش را فراهم سازند.

منابع

- ۳۸. افروزه، م.ص. (۱۳۹۹). شناسایی موانع مشارکت افراد تراجنسیتی در ورزش (رویکرد مبتنی بر نظریه داده بنیاد). مدیریت و توسعه ورزش، ۹(۴)، ۵۷.
- انصاری، س، حاجی حسنی، ک، حاجی حسنی، پ، حاجی حسنی، ک. (۱۴۰۰). بررسی اختلال‌های یادگیری و میزان شیوع آن در بین دانش‌آموزان. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پژوهش، ۴(۳۴)، ۴۴-۳۴.
- علیخواه، ف، نادمی، م، ضیاء ناصرانی، م. (۱۳۹۴). تجربه انگ زنی و اختلال هویت جنسیتی؛ آثار و پیامدها. مجله دانشکده بهداشت و نستیتو تحقیقات بهداشتی، ۱۳(۱)، ۴۳-۵۶.
- فرهمند، م، دانافر، ف. (۱۳۹۶). تحلیل مشکلات فردی-اجتماعی تراجنسی‌ها. مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۶(۴)، ۷۳۶-۷۶۵.
- قهارمان شهرکی، م، قدیری، ف، بهرام، ع. (۱۳۹۸). تاثیر رویکرد معلم محور و جو تبحرگرا بر سطح فعالیت بدنی دانش‌آموزان دختر زیر ۸ سال. پژوهش در ورزش تربیتی، ۷(۱۷)، ۱۰۱-۱۲۰.
- لقمانی، م، قلیدهن، م، حسن نژاد، م. (۱۳۹۷). اثر سبک‌های تدریس معلمان تربیت بدنی بر هدف مداری ورزشی دانش‌آموزان. پژوهش در ورزش تربیتی، ۶(۱۵)، ۷۲-۵۳.
- مازیاری، م، کاشف، س.م، سیدعامری، م.ح. (۱۳۹۵). بررسی علل بی انگیزگی دانش‌آموزان متوسطه از مشارکت در فعالیت‌های تربیت بدنی و ارتباط آن با حمایت اجتماعی. پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، ۸(۱)، ۱۱۹-۱۲۶.
- موحد، م، حسین زاده کاسمانی، م. (۱۳۹۱). رابطه اختلال هویت جنسیتی با کیفیت زندگی. رفاه اجتماعی، ۱۲(۴۴)، ۱۱۱-۱۴۲.
- Acklin, K. L. (2017). Hurdling gender identity discrimination: The implications of state participation policies on transgender youth athletes ability to thrive. *Boston college journal of law & social justice*, 37(1), 145-107.
- Archibald, C. J. (2019). Transgender and intersex sports rights. *Virginia journal of social policy & the law*, 26(3), 246-76.
- Bedard, C., Hanna, S., & Cairney, J. (2020). A longitudinal study of sport participation and perceived social competence in youth. *Journal of Adolescent Health*, 66(3), 352-359.
- Beek, T. F., Kreukels, B. P., Cohen-Kettenis, P. T., & Steensma, T. D. (2015). Partial treatment requests and underlying motives of applicants for gender affirming interventions. *The journal of sexual medicine*, 12(11), 2201-2205.
- Colaizzi, P. F. (1978). *Psychological research as the phenomenologist views it*. New York: Oxford university press.
- D'Elia, F. (2020). Teachers' perspectives about contents and learning aim of physical education in Italian primary school. *Journal of Human Sport and Exercise*, 15(2), 279-288.
- Elling-Machatzki, A. (2017). Extraordinary body-self narratives: Sport and physical activity in the lives of transgender people. *Leisure Studies*, 36(2), 256-268.
- Ernst, K. Q. (2020). *A Guide for Schools: Understanding and working with parents of transgender students*. Doctoral dissertation, Widener University, 1-123.
- Flores, A. R., Haider-Markel, D. P., Lewis, D. C., Miller, P. R., Tadlock, B. L., & Taylor, J. K. (2020). Public attitudes about transgender participation in sports: The roles of gender, gender identity conformity, and sports fandom. *Sex Roles*, 83(5), 382-398.
- Gilani, M., Wallach, P., & Kyriakou, A. (2021). Levels of physical activity and barriers to sport participation in young people with gender dysphoria. *Journal of Pediatric Endocrinology and Metabolism*, 34(6), 747-753.
- Golafshani, N. (2003). Understanding reliability and validity in qualitative research. *The qualitative report*, 8(4), 597-607.
- Jones, B. A., Arcelus, J., Bouman, W. P., & Haycraft, E. (2017). Sport and transgender people: A systematic review of the literature relating to sport participation and competitive sport policies. *Sports medicine*, 47(4), 701-716.
- Kennedy, R. H. (2018). *A qualitative inquiry into the experiences of transgender youth on high school sports teams*. Doctoral dissertation, Drexel university, 1-127.
- Opstoel, K., Chapelle, L., Prins, F. J., De Meester, A., Haerens, L., van Tartwijk, J., & De Martelaer, K. (2020). Personal and social development in physical education and sports: A review study. *European physical education review*, 26(4), 797-813.
- Reeser, J. C. (2005). Gender identity and sport: is the playing field level? *British journal of sports medicine*, 39(10), 695-699.
- Rodriguez-Ayllon, M., Cadenas-Sánchez, C., Estévez-López, F., Muñoz, N. E., Mora-Gonzalez, J., Migueles, J. H., Molina-García, P., Henriksson, H., Mena-Molina, A., & Martínez-Vizcaíno, V. (2019). Role of physical activity and sedentary

پدیدارشناسی عوامل موثر در ناتوانی‌های یادگیری و کاهش انگیزه دانش‌آموزان تراجنسیتی در مشارکت فعال درس تربیت بدنی مدارس (با ارائه راهکار)
Phenomenology of effective factors in learning disabilities and reduction of motivation for active participation of transgender students ...

behavior in the mental health of preschoolers, children and adolescents: A systematic review and meta-analysis. *Sports medicine*, 48(9), 1383-1410.

Sympas, I., Kolovelonis, A., & Goudas, M. (2020). After school exercise: A program to promote students physical activity i. Theoretical background and program development (Short version of a greek article). *Inquiries in sport & physical education*, 18(2), 78-86.